

Zorgmonitor

Januari 2019

Gemeente 's-Hertogenbosch
Afdeling Onderzoek & Statistiek
Januari 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Monitor in ontwikkeling	3
1.2 Informatie op hoofdlijnen	3
1.3 Definities	3
1.4 Opbouw rapport	3
2. Zorggebruik kerncijfers	4
2.1 Jeugdzorg	4
2.2 Wmo	5
2.3 Financiële dienstverlening	6
2.4 Basishulp	7
3. Verdieping zorggebruik	8
3.1 Jeugdzorg	8
3.1.1 Jeugdhulp met verblijf	8
3.1.2 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	9
3.1.3 Aantal cliënten jeugdzorg	10
3.1.4 Aandeel cliënten Jeugdzorg per wijk	11
3.2 Speciaal onderwijs	12
3.3 Wmo	12
3.3.1 Aantal cliënten	12
3.3.2 Aandeel cliënten Wmo per wijk	13
3.4 Financiële dienstverlening	14
3.4.1 Bijzondere bijstand	14
3.4.2 Collectieve zorgverzekering	14
3.4.3 Individuele inkomensvoet	15
3.5 Schulddienstverlening	15
3.6 Basishulp	17

1. Inleiding

Dit is de eerste uitgave van de zorgmonitor voor gemeente 's-Hertogenbosch. In deze monitor staan cijfers over zorggebruik centraal. Het gaat over het gebruik van hulp/ondersteuning via de Jeugdwet en de Wmo. Maar ook over financiële dienstverlening in de vorm van schuldhulpverlening en bijzondere bijstand. Tevens is informatie opgenomen over het gebruik van basishulp (Juvans en MEE).

De monitor is bedoeld om bestuurders en raadsleden te informeren over ontwikkelingen in het zorggebruik in de gemeente. En voor beleidsmedewerkers om inzicht te krijgen in de effecten van beleidskeuzes. De monitor zal in de toekomst ieder half jaar verschijnen.

1.1 Monitor in ontwikkeling

De zorgmonitor is een monitor in ontwikkeling. In deze eerste versie staan de cijfers die op dit moment beschikbaar zijn. In de komende uitgaven zal deze informatie verder worden aangevuld waar mogelijk. Ook vereenvoudiging van zorg zal een onderdeel worden van de monitor. Zo mist op dit moment bijvoorbeeld nog een duidelijk inzicht in wachttijden. Hierover zijn nog geen betrouwbare cijfers beschikbaar.

Bij de ontwikkeling van de monitor naar de toekomst zal gekeken worden naar de mogelijkheden van een meer dynamisch dashboard waarin met een zekere frequentie de cijfers worden geactualiseerd. En waarin de gebruiker zelf een aantal analyses / selecties kan maken, bijvoorbeeld naar wijken of naar type ondersteuning.

1.2 Informatie op hoofdlijnen

De zorgmonitor geeft inzicht in het zorggebruik in de gemeente 's-Hertogenbosch op hoofdlijnen. Verdere detailinformatie staat in de onderliggende bronnen. De belangrijkste bronnen van de zorgmonitor zijn op dit moment het CBS en de arrangementenmonitor van de gemeente.

1.3 Definities

In deze monitor wordt bij iedere figuur vermeld welke definitie is gehanteerd. De cijfers in deze monitor kunnen mogelijk afwijken van cijfers in andere bronnen/monitors, omdat daar andere definities worden gebruikt.

1.4 Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de kerncijfers van het zorggebruik. Hoofdstuk 3 geeft hier een verdere verdieping op, bijvoorbeeld cijfers per wijk of uitgesplitst naar verschillende hulpvormen.

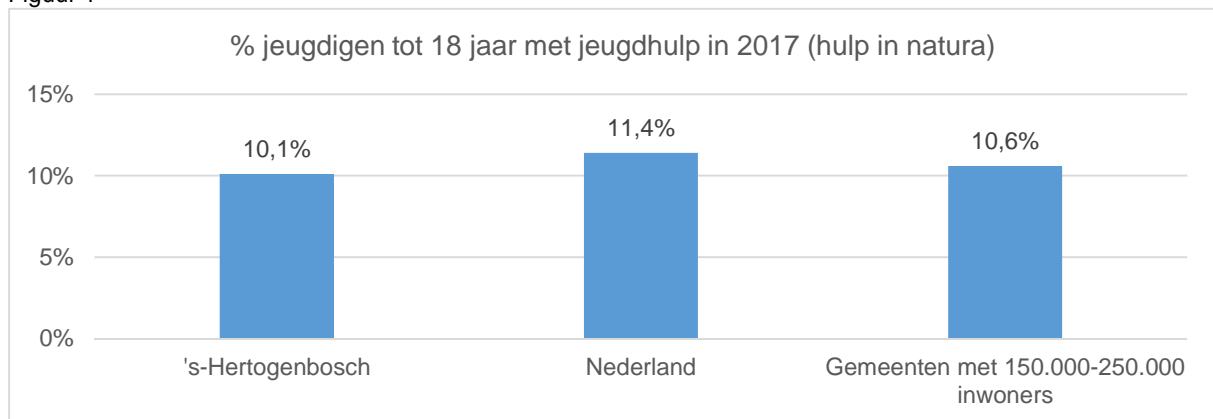
2. Zorggebruik kerncijfers

2.1 Jeugdzorg

Gebruik jeugdhulp in 's-Hertogenbosch lager dan landelijk

In 2017 maakte in 's-Hertogenbosch 10,1% van de jeugdigen tot 18 jaar gebruik van jeugdhulp. Dit aandeel is lager dan landelijk en het aandeel van gemeenten van dezelfde omvang. Het gaat hier alleen om hulp in natura. Jeugdbescherming en Jeugdreclassering zijn hierin niet meegenomen.

Figuur 1

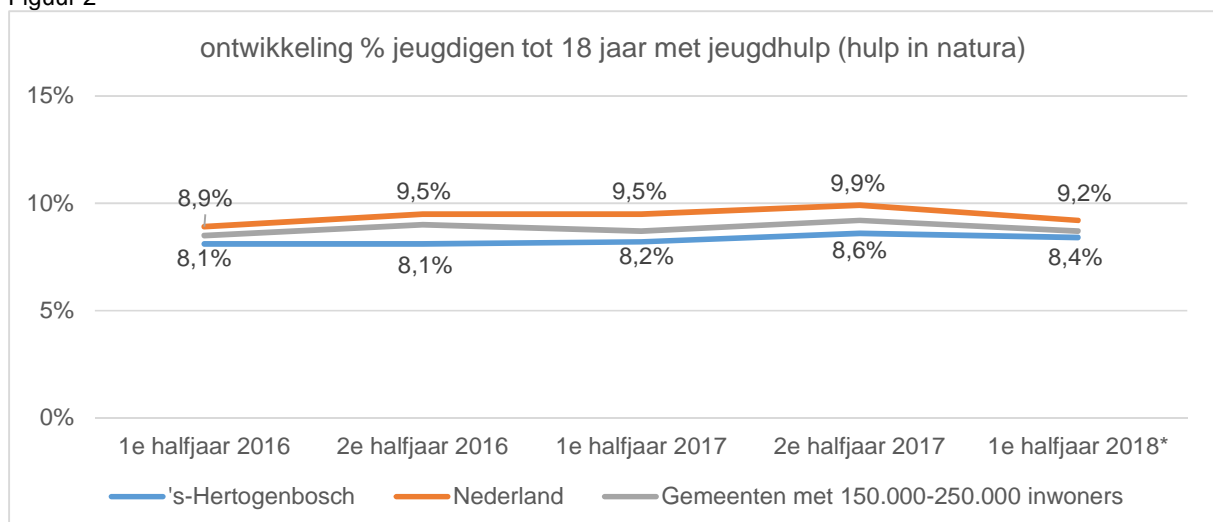

Bron: CBS, Statline; gebruik jeugdhulp exclusief Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Tot eind 2017 toename gebruik jeugdhulp, eerste helft 2018 afname

Zowel landelijk als in 's-Hertogenbosch zagen we het aandeel jeugdigen met jeugdhulp de laatste jaren toenemen. Dit geldt ook voor de referentiegroep van gemeenten met 150.000-250.000 inwoners. In de eerste helft van 2018 zien we voor het eerst een lichte daling. Wel is het aandeel jeugdigen met jeugdhulp in 's-Hertogenbosch in de eerste helft van 2018 hoger dan in dezelfde periode in 2017. Landelijk is dit aandeel lager.

Figuur 2

Bron: CBS, Statline; gebruik jeugdhulp exclusief Jeugdbescherming en Jeugdreclassering;

De percentages in deze figuur zijn lager dan de percentages in figuur 1, omdat het hier om percentages per half jaar gaat en in figuur 1 over percentages voor een heel jaar.

*voorlopige cijfers

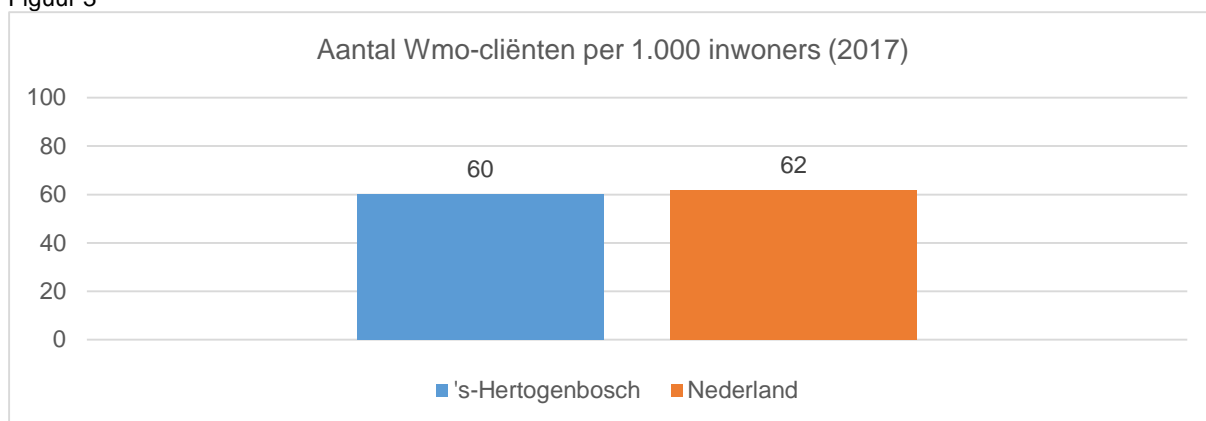
2.2 Wmo

Aantal Wmo-cliënten per 1.000 inwoners toegenomen, maar blijft lager dan landelijk

Het aantal Wmo-cliënten per 1.000 inwoners neemt de laatste jaren in 's-Hertogenbosch toe. Deze ontwikkeling zien we ook landelijk. Het aantal Wmo-cliënten per 1.000 inwoners blijft in 's-Hertogenbosch de afgelopen jaren wel lager dan landelijk.

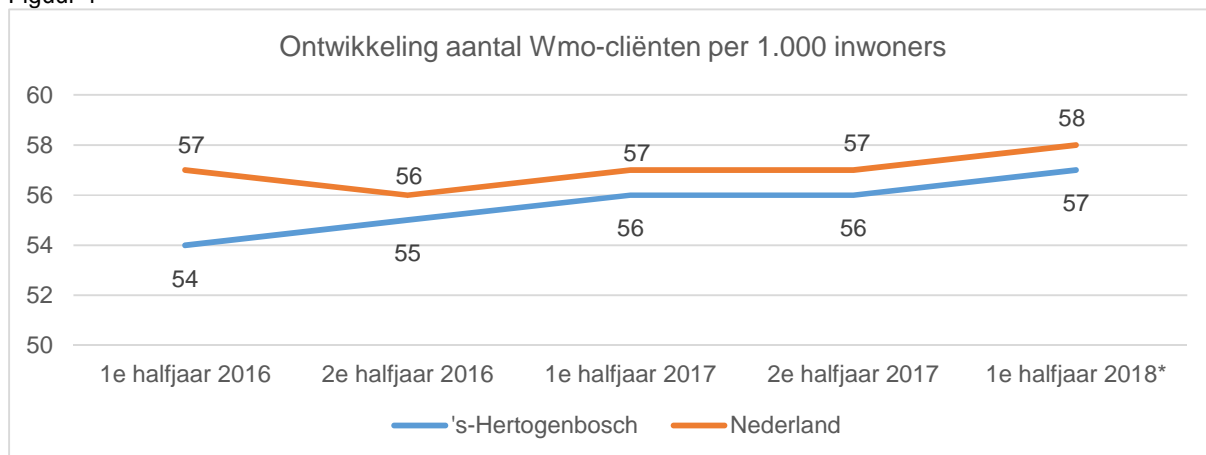
Er is alleen over het eerste half jaar van 2018 een voorlopig cijfer beschikbaar van de referentiegroep van gemeenten met 100.000-300.000 inwoners. Dit ligt op 64 Wmo-cliënten per 1.000 inwoners. Een stuk hoger dan het landelijke cijfer en dat van 's-Hertogenbosch.

Figuur 3

Bron: CBS, Statline

Figuur 4

Bron: CBS, Statline

De aantallen in deze figuur zijn lager dan de aantallen in figuur 4, omdat het hier om aantallen per half jaar gaat en in figuur 4 over aantallen voor een heel jaar.

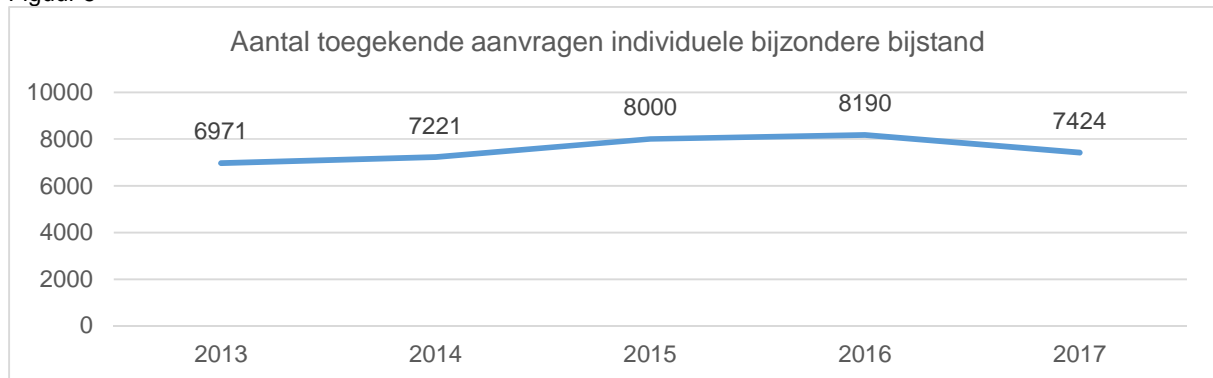
*voorlopige cijfers

2.3 Financiële dienstverlening

Aantal aanvragen bijzondere bijstand in 2017 voor het eerst gedaald na jarenlange stijging

Bijzondere bijstand is er voor bijzondere en noodzakelijke kosten voor huishoudens met een laag inkomen. In 2017 waren er 7.424 toegekende aanvragen voor individuele bijzondere bijstand. Het ging om 4.148 unieke personen. Eén persoon kan meerdere aanvragen doen. Van 2013 tot 2016 nam het aantal toegekende aanvragen toe, vanaf 2017 zien we voor het eerst een afname.

Figuur 5

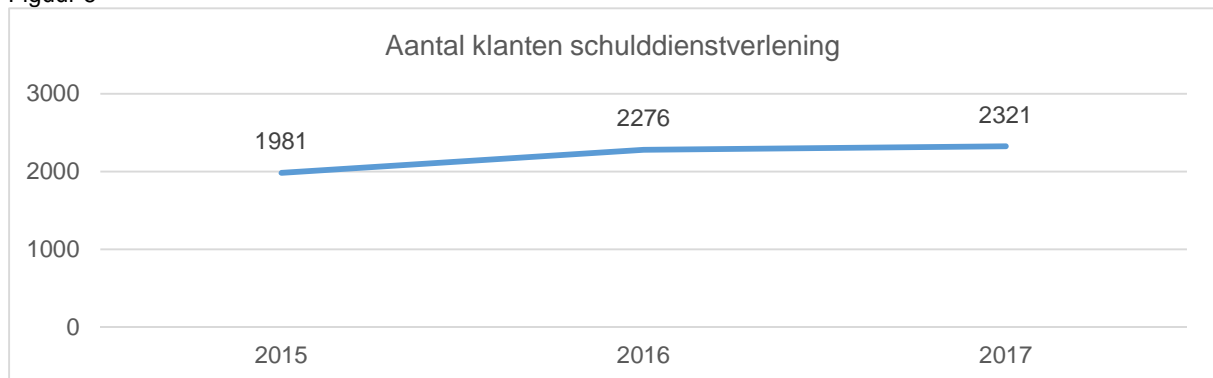

Bron: armoedemonitor 2018

Aantal klanten schulddienstverlening toegenomen

In 2017 had de gemeente ruim 2.300 klanten schulddienstverlening. Dit aantal is de laatste jaren toegenomen. Klanten van schulddienstverlening kunnen verschillende vormen van ondersteuning krijgen, al dan niet in combinatie.

Figuur 6

Bron: armoedemonitor 2018

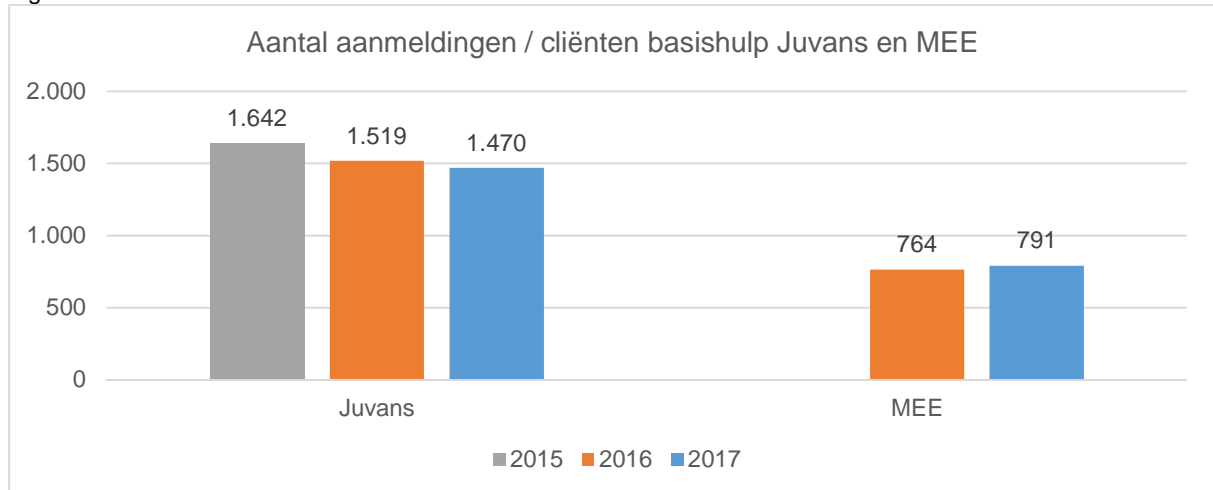
2.4 Basishulp

Afname aanmeldingen Juvans, lichte toename aantal cliënten MEE

Het aantal aanmeldingen bij Juvans nam de laatste jaren af. Het gaat om aanmeldingen voor maatschappelijk werk en ondersteuning van multi-probleemhuishoudens. Tussen 2016 en 2017 is met name het aantal aanmeldingen voor algemeen maatschappelijk werk afgenomen. Het aantal aanmeldingen voor ondersteuning van multi-probleemhuishoudens is juist gestegen.

Voor MEE is het aantal cliënten tussen 2016 en 2017 toegenomen van 764 naar 791.

Figuur 7

Bron: registraties Juvans en MEE (voor Juvans gaat het om het aantal aanmeldingen, voor MEE om het aantal cliënten)

3. Verdieping zorggebruik

3.1 Jeugdzorg

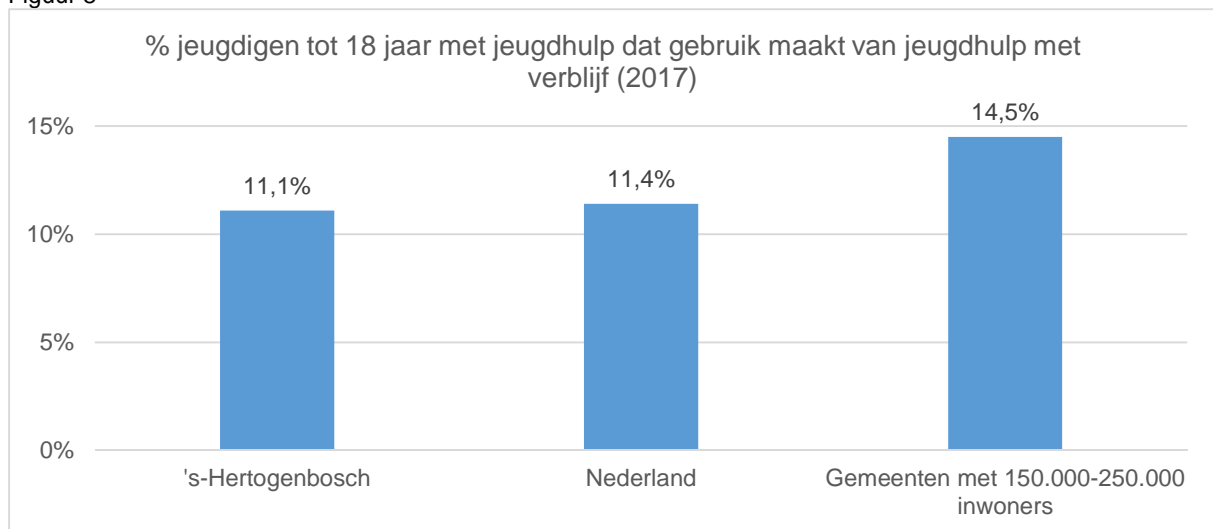
Hierna volgen een aantal cijfers over jeugdzorg, zoals cijfers over jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Maar ook cijfers over het gebruik van jeugdzorg per wijk.

3.1.1 Jeugdhulp met verblijf

Aandeel jeugdhulp met verblijf in 's-Hertogenbosch lager dan in referentiegroep

Een deel van de jeugdigen met jeugdhulp maakt gebruik van jeugdhulp met verblijf. In 's-Hertogenbosch is dit 11,1% van alle jeugdigen met jeugdhulp. Dit aandeel is iets lager dan landelijk en behoorlijk wat lager dan dat van de referentiegroep van gemeenten met 150.000-250.000 inwoners.

Figuur 8

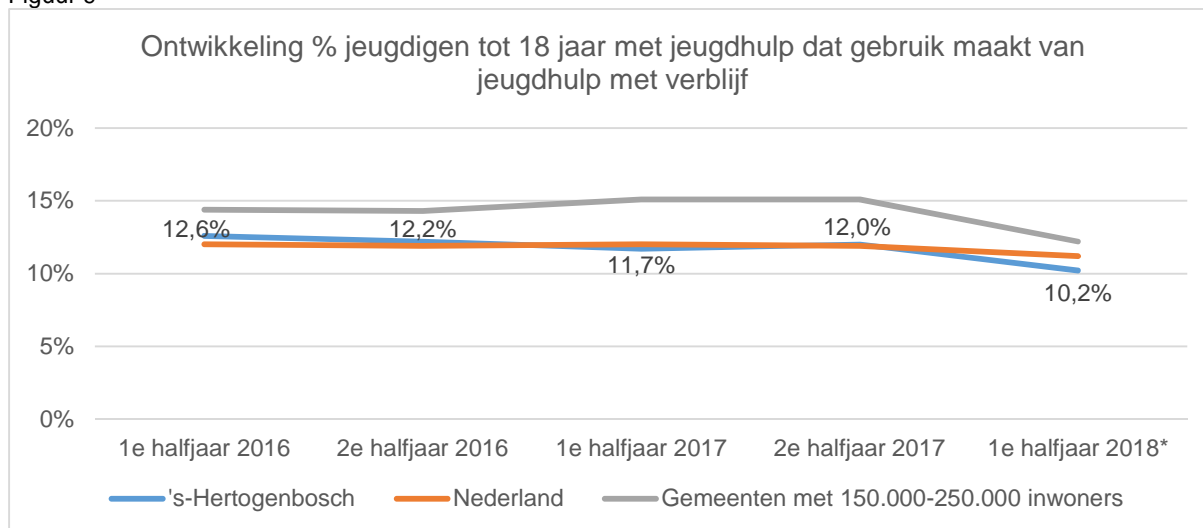
Bron: CBS, Statline; gebruik jeugdhulp exclusief Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Aandeel jeugdhulp met verblijf gedaald in eerste halfjaar 2018

We zien zowel landelijk als in de gemeente 's-Hertogenbosch en bij de referentiegroep een daling van het aandeel jeugdigen met jeugdhulp met verblijf, met name vanaf het eerste halfjaar van 2018.

Figuur 9

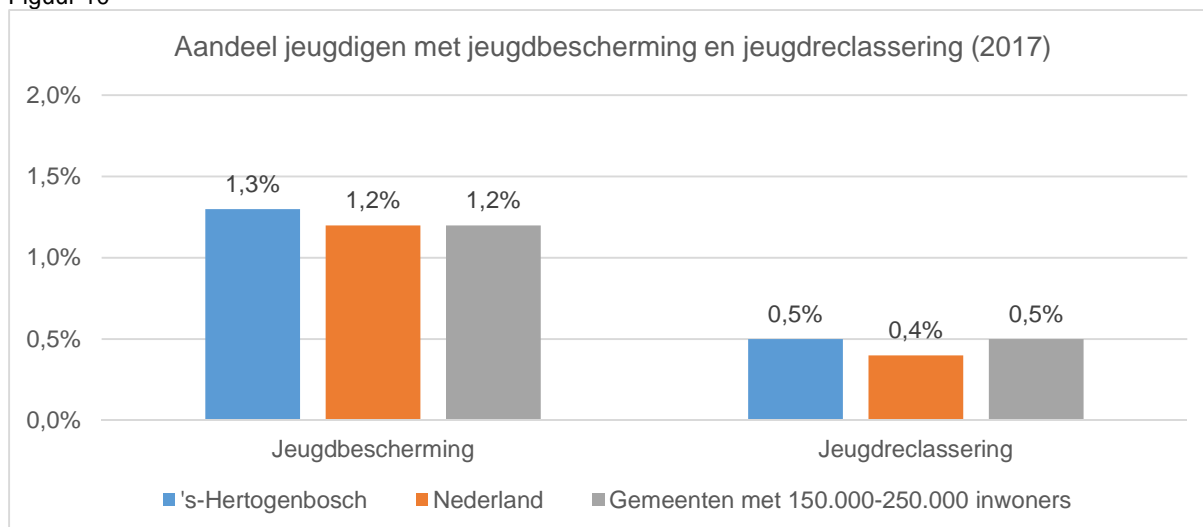
Bron: CBS, Statline; gebruik jeugdhulp exclusief Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
*voorlopige cijfers

3.1.2 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Aandeel jeugdigen met jeugdreclassering is gedaald tussen 2015 en 2017

Het aandeel jongeren met jeugdreclassering is de laatste jaren in 's-Hertogenbosch afgenomen, van 0,8% in 2015 naar 0,5% in 2017. Daarmee komt het aandeel in 2017 op hetzelfde als in de referentiegroep van gemeenten met 150.000-250.000 inwoners. Ook landelijk en bij de referentiegroep zien we de laatste jaren een afname, maar deze is minder sterk dan in 's-Hertogenbosch. Het aandeel jongeren met Jeugdbescherming is zowel in 's-Hertogenbosch als landelijk en in de referentiegroep de afgelopen jaren vrij constant.

Figuur 10

Bron: CBS, Statline

Bij Jeugdbescherming gaat het om het aandeel jeugdigen tot 18 jaar, bij Jeugdreclassering gaat het om het aandeel jongeren van 12-23 jaar.

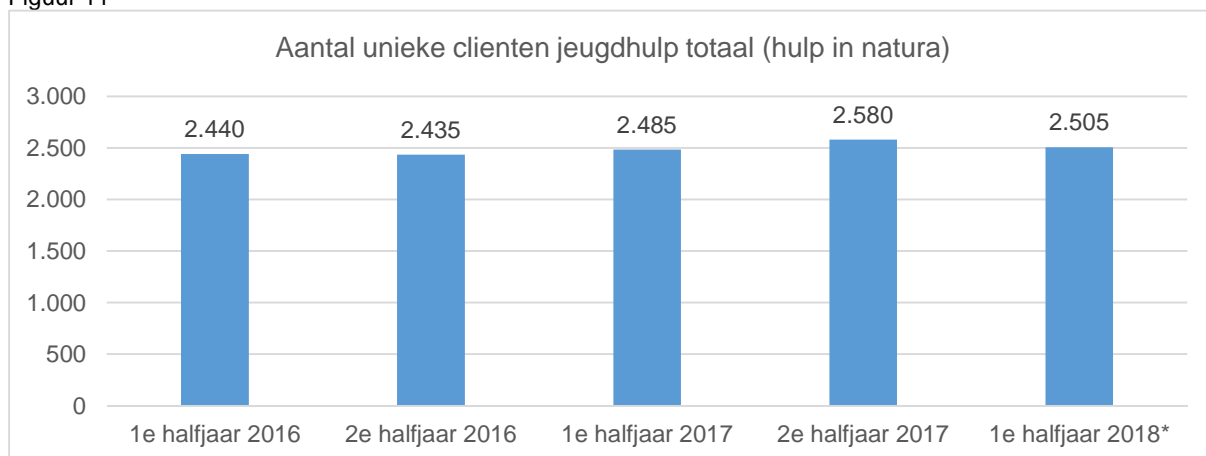
3.1.3 Aantal cliënten jeugdzorg

In 2017 kregen in 's-Hertogenbosch zo'n 3.000 cliënten jeugdhulp

Het aantal cliënten met jeugdhulp was in 's-Hertogenbosch in 2016 nagenoeg gelijk aan dat van 2015, in 2017 nam het aantal cliënten licht toe tot ruim 3.000 cliënten. In het eerste half jaar van 2018 zijn er iets meer cliënten dan in dezelfde periode in 2017, maar dit verschil is niet heel groot.

In het eerste half jaar van 2018 waren er in 's-Hertogenbosch zo'n 200 cliënten met een PGB voor jeugdhulp. Dit aantal is afgenomen met zo'n 60 cliënten ten opzichte van eerste half jaar 2016.

Figuur 11

Bron: CBS, Statline (cijfers afgerond op vijftallen); gebruik jeugdhulp exclusief Jeugdbescherming en Jeugdreclassering en exclusief hulp via PGB)

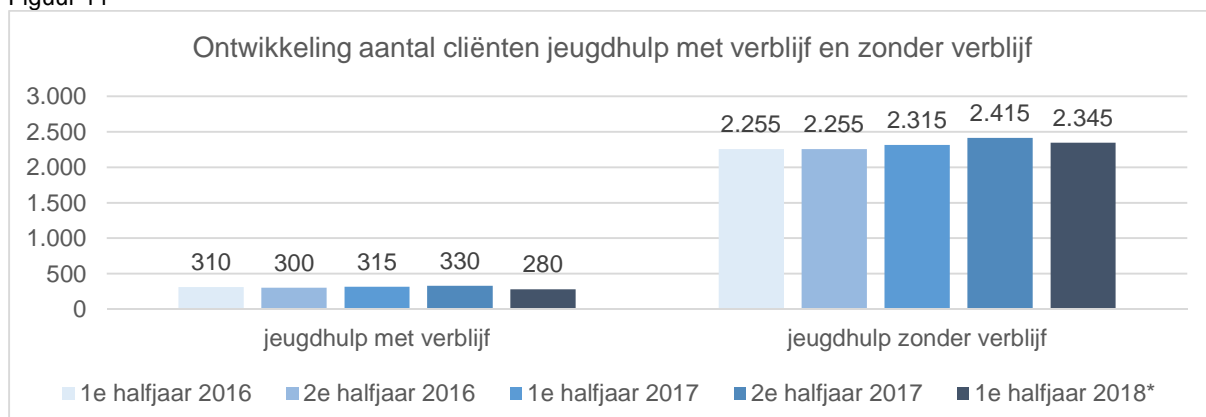
*voorlopig cijfer

In eerste halfjaar 2018 bijna 300 cliënten jeugdhulp met verblijf

In de voorlopige cijfers van de eerste helft 2018 zien we een kleine afname van het aantal jeugdigen met jeugdhulp met verblijf ten opzichte van de jaren daarvoor.

Hoewel het aantal cliënten met jeugdhulp zonder verblijf in het eerste halfjaar van 2018 lager ligt dan het half jaar daarvoor, ligt het wel hoger dan het eerste half jaar van 2017.

Figuur 11

Bron: CBS, Statline (cijfers afgerond op vijftallen); gebruik jeugdhulp exclusief Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

*voorlopige cijfers

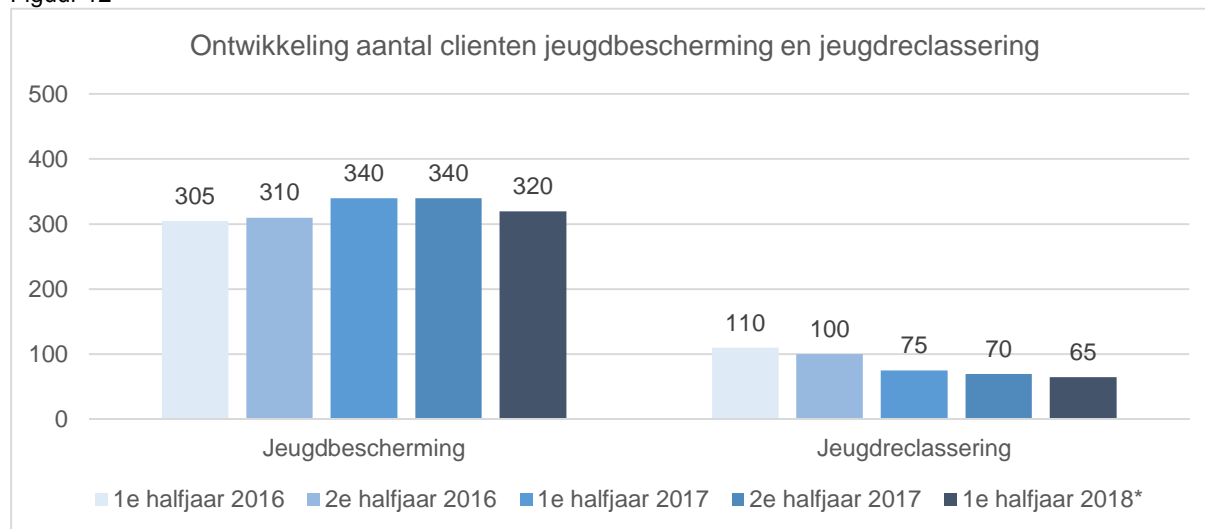
Cliënten kunnen in dezelfde periode meerdere vormen van jeugdhulp hebben. Het aantal cliënten met jeugdhulp met verblijf en cliënten met jeugdhulp zonder verblijf is daarom niet op te tellen tot het totaal aantal cliënten met jeugdhulp.

Eerste half jaar 2018 zo'n 320 cliënten jeugdbescherming en 65 cliënten jeugdreclassering

Het aantal cliënten met jeugdbescherming nam vanaf begin 2016 tot eind 2017 toe van zo'n 305 tot zo'n 340. In de eerste helft van 2018 zien we weer een lichte daling naar 320 cliënten.

Het aantal cliënten met jeugdreclassering is begin 2016 tot begin 2018 gedaald van zo'n 110 naar 65.

Figuur 12

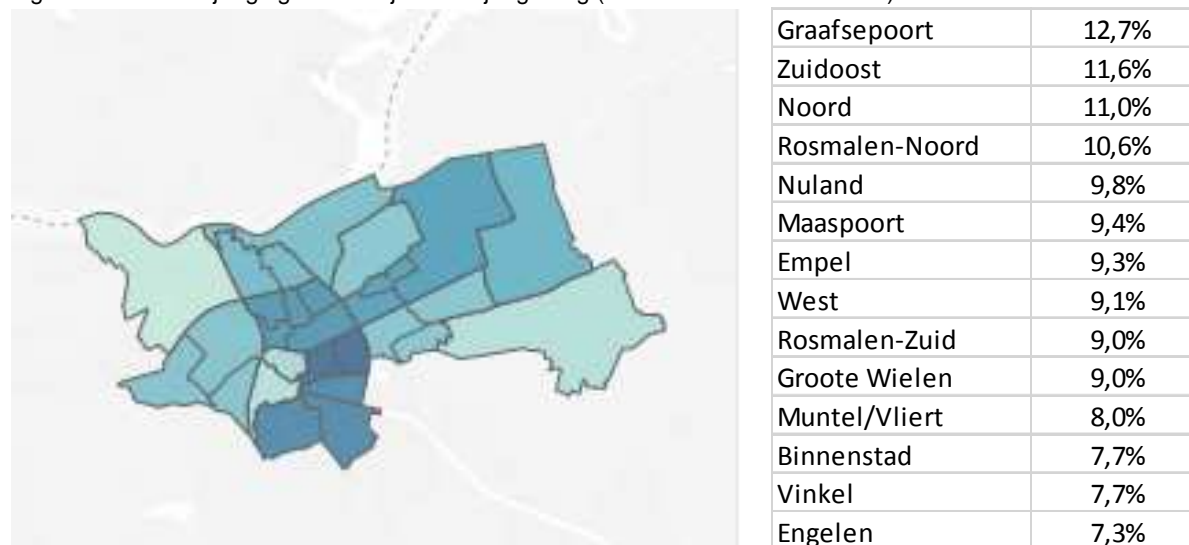
Bron: CBS, Statline (cijfers afgerond op vijftallen)
*voorlopige cijfers

3.1.4 Aandeel cliënten Jeugdzorg per wijk

Graafsepoort heeft grootste aandeel jeugdigen met jeugdzorg

In de wijk Graafsepoort is het aandeel jeugdigen met jeugdzorg het grootst. Bijna 13% van alle jeugdigen tot 18 jaar maakt gebruik van één of meer hulpvormen binnen de jeugdzorg. Engelen is de wijk met het laagste gebruik van jeugdzorg. 7,3% van de jeugdigen maakte gebruik van jeugdzorg. Het gaat om het gebruik in de eerste drie kwartalen van 2018.

Figuur 13 Aandeel jeugdigen tot 18 jaar met jeugdzorg (eerste drie kwartalen 2018)

Bron: arrangementenmonitor

Hoe donkerder de kleur, des te groter het aandeel jeugdigen met jeugdzorg

Het gaat hier om alle jeugdzorg samen (dus inclusief jeugdbescherming en jeugdreclassering)

3.2 Speciaal onderwijs

Het aantal leerlingen dat gebruik maakt van speciaal onderwijs is in 2017 en 2018 toegenomen. We zien een dip in het tweede kwartaal van 2018. In totaal zijn er in het derde kwartaal 977 leerlingen die gebruik maken van speciaal onderwijs.

Figuur 14

Bron: arrangementenmonitor

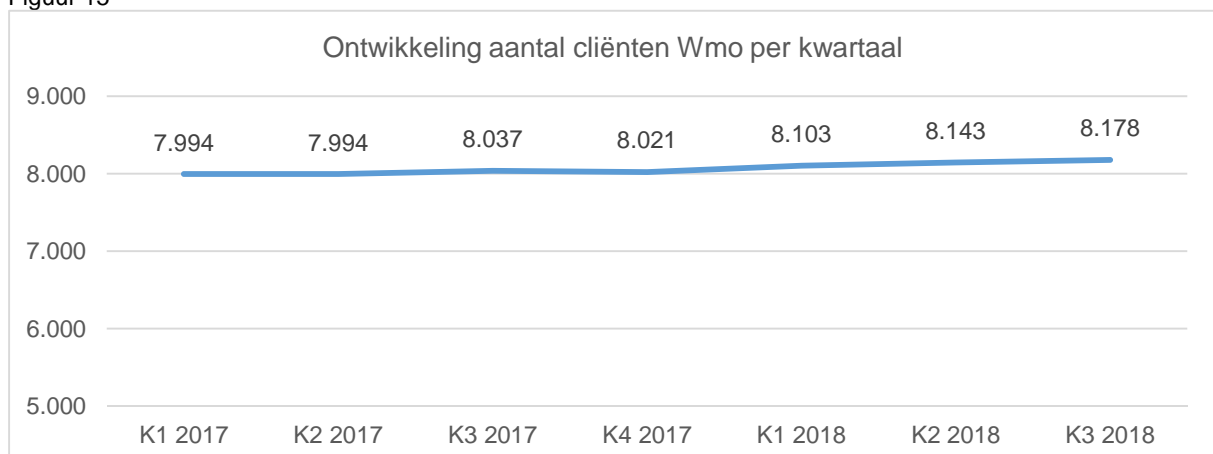
3.3 Wmo

3.3.1 Aantal cliënten

Bijna 8.200 cliënten met Wmo in derde kwartaal 2018

Vanaf begin 2017 zien we een lichte stijging in het aantal cliënten met een Wmo-voorziening. In het derde kwartaal ging het totaal om bijna 8.200 cliënten.

Figuur 15

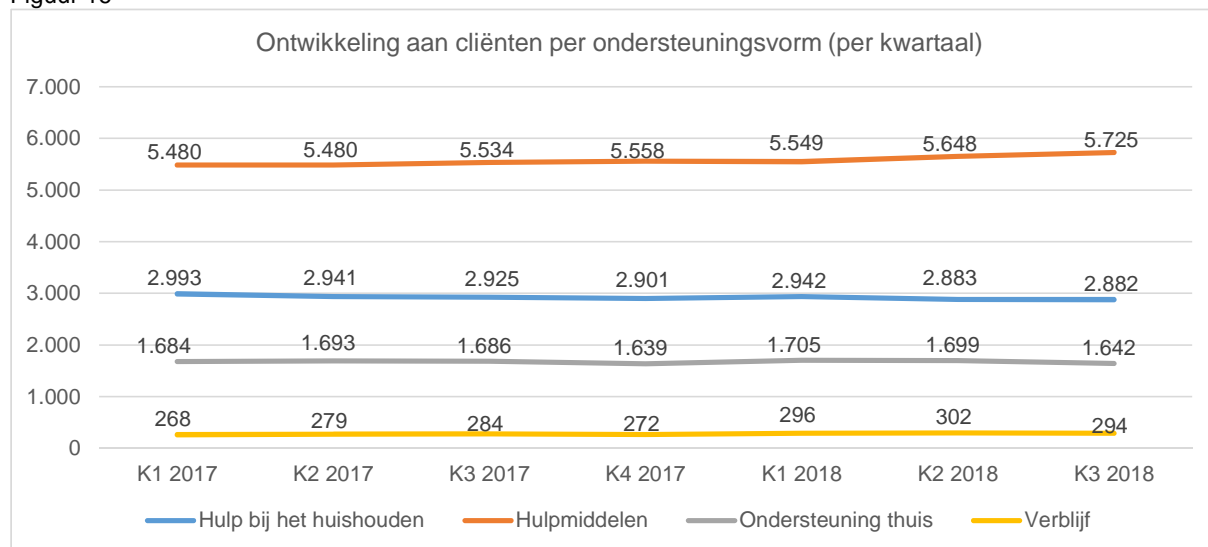

Bron: arrangementenmonitor

Ontwikkeling aantal Wmo-cliënten verschilt naar soort voorziening

In de ontwikkeling van het aantal Wmo-cliënten zien we verschillen naar soort voorziening. Zo is er vanaf begin 2017 tot derde kwartaal 2018 een afname van het aantal cliënten met hulp bij het huishouden en een toename van cliënten met hulpmiddelen, zoals woningaanpassingen, rolstoelen en vervoersvoorzieningen. Voor ondersteuning thuis in de vorm van begeleiding en dagbesteding en voor Wmo verblijf (beschermd wonen) zien we in 2018 een vrij stabiel beeld. De aantallen zijn voor beschermd wonen in 2018 wel hoger dan in 2017.

Figuur 16

Bron: arrangementenmonitor

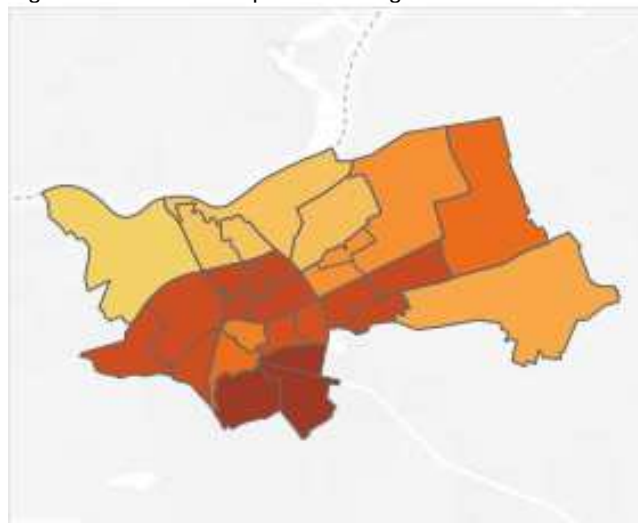
3.3.2 Aandeel cliënten Wmo per wijk

Zuidoost heeft grootste aandeel Wmo-cliënten, Engelen heeft het laagste aandeel

In de wijk Zuidoost is het aandeel Wmo-cliënten het grootst. Het gaat om 11% van alle 18-plussers. De verschillen tussen de wijken zijn vrij groot. In de wijk Engelen is het aandeel het laagst. Daar gaat het om 2,2% van alle 18-plussers.

Het gaat om het gebruik in de eerste drie kwartalen van 2018.

Figuur 17: Aandeel 18-plussers dat gebruik maakt van Wmo (eerste drie kwartalen 2018)

Zuidoost	11,0%
Noord	9,3%
Rosmalen-Zuid	9,2%
West	8,9%
Graafsepoort	8,5%
Nuland	6,9%
Binnenstad	6,9%
Muntel/Vliert	6,0%
Rosmalen-Noord	5,2%
Maaspoort	4,5%
Vinkel	4,2%
Groote Wielen	3,2%
Empel	3,0%
Engelen	2,2%

Bron: arrangementenmonitor

Hoe donkerder de kleur, hoe groter het aandeel Wmo-cliënten

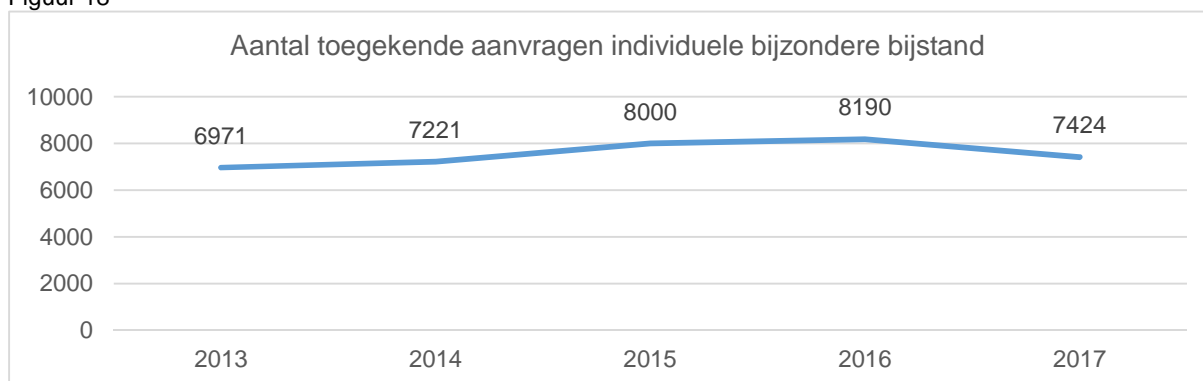
3.4 Financiële dienstverlening

3.4.1 Bijzondere bijstand

Na jarenlange toename, in 2017 een afname van aanvragen bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand is er voor bijzondere en noodzakelijke kosten voor huishoudens met een laag inkomen. In 2017 waren er 7.424 toegekende aanvragen voor individuele bijzondere bijstand. Het ging om 4.148 unieke personen. Eén persoon kan meerdere aanvragen doen. Van 2013 tot 2016 nam het aantal toegekende aanvragen toe, vanaf 2017 zien we voor het eerst een afname.

Figuur 18

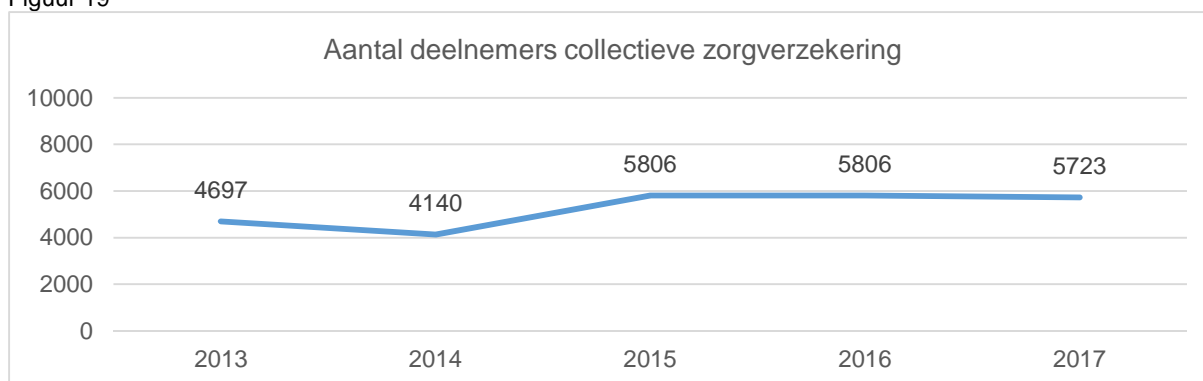
Bron: armoedemonitor 2018

3.4.2 Collectieve zorgverzekering

In 2017 ruim 5.700 deelnemers collectieve zorgverzekering

De gemeente 's-Hertogenbosch biedt samen met twee zorgverzekeraars een collectieve zorgverzekering aan. Personen met een netto-inkomen tot 130% van de bijstandsnorm en weinig vermogen, kunnen hiervan gebruik maken. Het gebruik van de collectieve zorgverzekering nam tussen 2013 en 2016 toe van 4.697 unieke deelnemers naar 5.806. In 2017 zien we een lichte daling. Het aantal deelnemers was toen 5.723.

Figuur 19

Bron: armoedemonitor 2018

3.4.3 Individuele inkomenstoelage

Na jarenlange stijging, in 2017 een daling van gebruik individuele inkomenstoelage

De individuele inkomenstoelage is een geldbedrag dat de gemeente eenmaal per jaar toekent aan personen die drie jaar achter elkaar een inkomen hebben op bijstandsniveau. Het geldbedrag is vrij te besteden. Tussen 2013 en 2016 nam het aantal huishoudens met een individuele inkomenstoelage toe van 2.085 naar 2.357. In 2017 is er voor het eerst een daling te zien. Het ging in dat jaar om 2.235 huishoudens.

Figuur 20

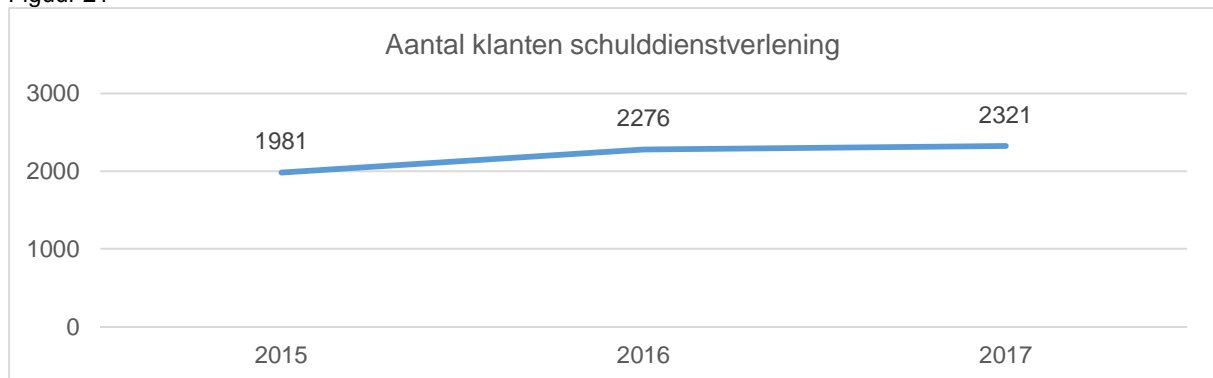
Bron: armoedemonitor 2018

3.5 Schulddienstverlening

Aantal klanten schulddienstverlening toegenomen

In 2017 had de gemeente ruim 2.300 klanten schulddienstverlening. Dit aantal is de laatste jaren toegenomen. Klanten van schulddienstverlening kunnen verschillende vormen van ondersteuning krijgen, al dan niet in combinatie. De aantallen die hierna worden genoemd en de aantallen in de figuren kunnen dan ook niet worden opgeteld tot het totaal aantal klanten schulddienstverlening.

Figuur 21

Bron: armoedemonitor 2018

Ruim 1.200 trajecten voor budgetbeheer

Eén van de ondersteuningsvormen van schulddienstverlening is budgetbeheer. Bij budgetbeheer beheert de gemeente het geld van de klant en zorgt voor alle betalingen. In 2017 liepen er ruim 1.200 trajecten voor budgetbeheer. In 323 gevallen was er sprake van langdurig beheer.

Figuur 22

Bron: armoedemonitor 2018

Beschermingsbewind

Bij budgetbeheer is er sprake van een vrijwillige basis. Klanten kunnen zelf besluiten of zij hiermee willen stoppen. Bij beschermingsbewind worden de inkomsten en uitgaven van de inwoner net als bij budgetbeheer beheerd door iemand anders, maar beschermingsbewind is niet vrijwillig. Beschermingsbewind wordt opgelegd door de rechter. En de rechter beslist wanneer dit wordt opgeheven. Het aantal situaties met beschermingsbewind is tussen 2015 en 2017 toegenomen. In 2017 waren dat er 1.261.

Figuur 23

Bron: armoedemonitor 2018

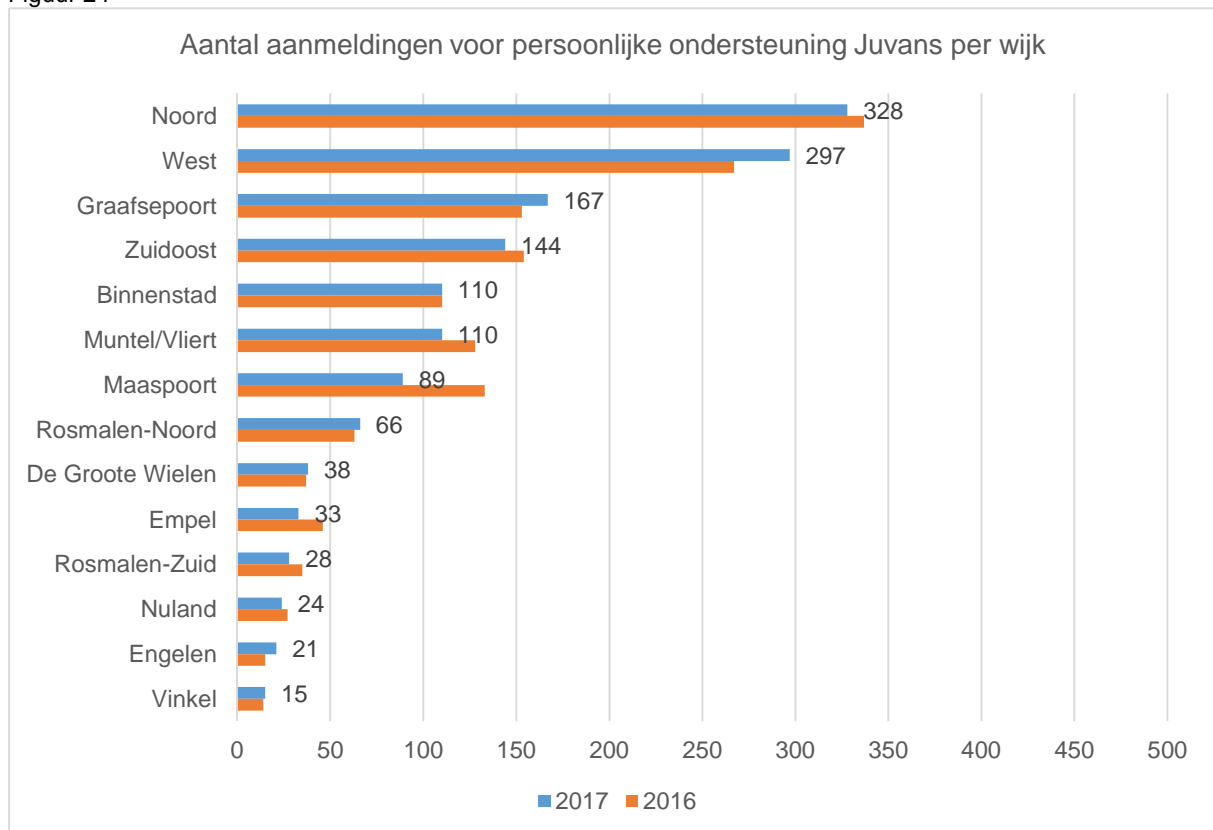

3.6 Basishulp

Juvans

In de wijk Noord was in 2017 het aantal aanmeldingen voor persoonlijke ondersteuning bij Juvans het grootst. Het ging om ruim 300 aanmeldingen. Ook in West waren er in 2017 bijna 300 aanmeldingen. In West is het aantal aanmeldingen tussen 2016 en 2017 toegenomen, in Maaspoort is dit juist afgenomen.

Figuur 24

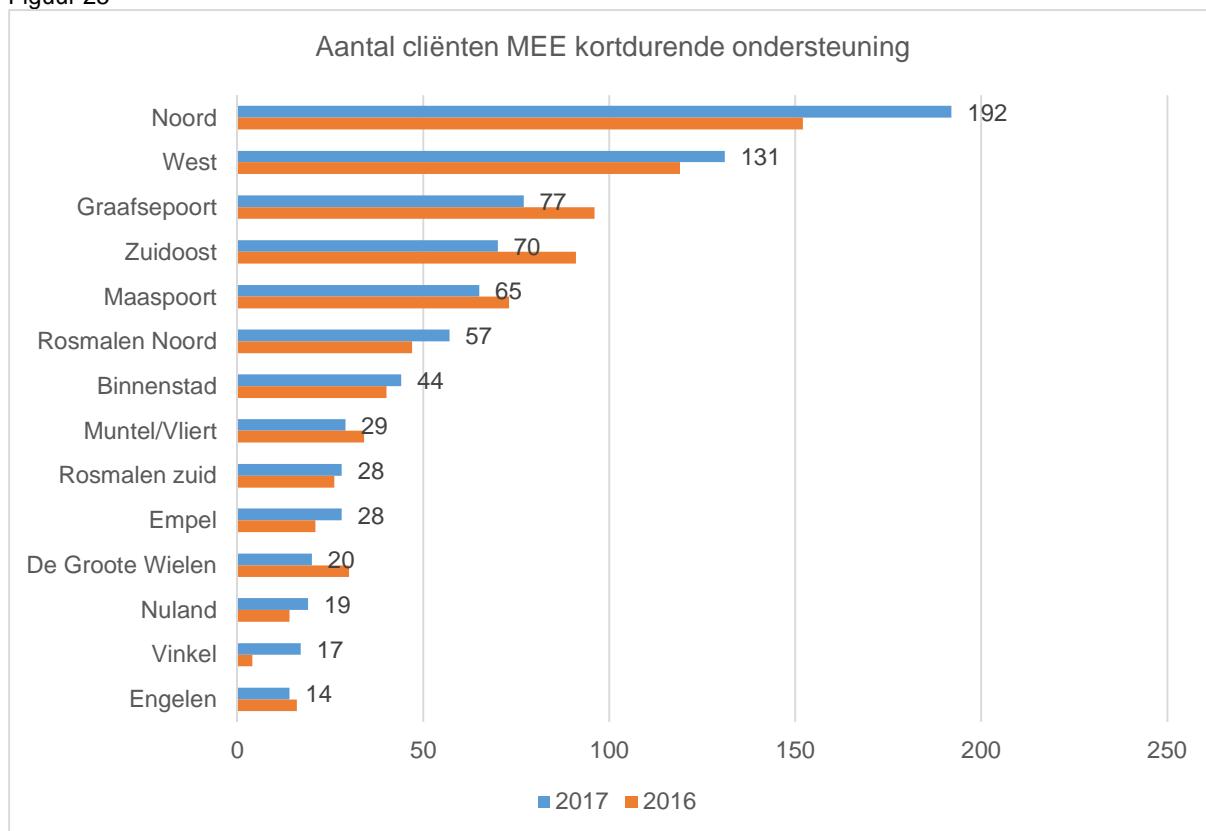

Bron: registraties Juvans

MEE

Het aantal cliënten dat bij MEE kortdurende ondersteuning kreeg was in 2017 het grootst in de wijken Noord en West. Bovendien zien we in deze wijken een toename van het aantal cliënten ten opzichte van 2016.

Figuur 25

Bron: registraties MEE